

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

45. Ostentator: Ex Cicer. 4 ad Herennium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

unum, ad exemplum aliorum, damnat suspendio, testas, & lapides tereno mollire assidue fricando conatur, & cum a pulicibus pungitur, iam vos, inquit, pessima animalcula, bellè decipiam: nam candellam extingquam, ne moriunculis appetere possitis.

CALVMNIATOR.

Descriptio XLIV.

*Ex Am-
miano &c.*

Calumniator iste, quam videtis, non est homo, sed lamia omni diritate terretima: sine fronte, sine oculis, sine conscientia; monstrum planè horribile, cui soli prominent dentes turpi rubigine infecti, cui fœnalis pallor, cui deformis macies, cui nudata carnibus ossium compages restat. Draconis alicuius pestilentem sceleton, aut exsiccata eadaver diceret. Quid tum? dignam hanc ferali effigie vocem, aut potius sibilum emittit, per foras medium serpit, dentibus aduicis, aspectu rabido huc, & illuc circumspiciens, si quem reperiât, cui aliquid mali faucibus efflare, quem ore attingere, dentibus infecare, lingua conspergere possit; hinc licetius supergressus, fluminis modo, fortunis sese complurium repentinus infundit, fertur per strages multiplices, ac ruinas, vinculis corpora ingeniorum affligens: & quosdam obrereas manicas, crimina scilicet multa confarcinando, à veritate longè discreta, ut est in complicandis negotijs artifex dirus, inde & Catena inditum est cognomen.

*Cicer. 4. ad
Herennii.*

Ammia.

OSTENTATOR.

Descriptio XLV.

*Ex Cicero-
no 4. ad
Herennium.*

Iste, inquit, indices, qui se dici diuitem, putat esse præclarum, primum nunc videte, quo vultu vos intueatur: nonne vobis videtur dicere; Darem, si mihi molesti non essetis: cum verò sinistra mentum subleuat, existimat se gemmæ nitore, & auri splendore aspectus omnium perstringere. Cum puerum respicit, huac unum, quem ego noui (vos non arbitror nouisse) alio nomine appellat, deinde

alio, atque alio: heus tu, inquit, veni Sannio, ne quid illi barbari perturbent: ut ignoti, qui audiunt, unum putent eligi de multis. Et dicit in aurem, aut ut domi lectuli sternatur, aut ab auunculo rogetur Æthiops, qui ad balneas veniat, aut Alturconi locus ante ostium suum detur, aut aliquod fragile falsæ choragium gloriæ comparetur: Deinde exclamat, ut omnes audiant, video ut diligenter numeretur, si potest, ante noctem: Puer qui iam bene hominis naturâ nouit, Tu illo plures mitas oportet, inquit, si vis hodie transtrumerari. Age, inquit, duc tecum Libanium, & Sofiam. Sanè deinde casu veniunt hospites homini, qui istum splendide dum peregrinaretur, receperant, ex ea re homo hercle sanè conturbatur: sed tamen à vitio naturæ non recedit: bene inquit, facitis, cum venitis, sed rectius fecissetis, si ad me domum rectâ abissetis. Id verò fecissemus, inquit illi, si domum nouissemus. At istud quidem, inquit, facile fuit, unde liber, inuenit. Verum ite mecum. Sequuntur illi: sermo interea huius consumitur omnis in ostentatione. Quærit in agris, cuiusmodi frumenta sint: negat se, quia villa incensæ sunt, accedere posse: nec edificare etiam nunc audere: timentis in Tusculano quidem cepit insanire, & in ipsidem fundamentis ædificare. Dum hæc loquitur, Venit in aedes quasdam, in quibus sodalitiū erat eodem die futurum, quò iste pro notitia Domini ædium, ingreditur cum hospilibus: hic, inquit, habito: perspicit argentum, quòd erat expositum, visit triclinium, stratum probat: accedit seruuulus, dicit homini clarè dominum iam venturum, si velit exire: Itane inquit, eamus hospites, frater venit ex Salerno, ego illi obuiam procedo: huc vos decimâ venirote. Illi decima quòd iusserat, veniunt, quærunthuc, reperiunt domus cuius sit in diuersorium detis: sese conferunt. Vident hominem postera die: narrant, expostulant, accusant: At iste eos similitudine loci esse deceptos, Angiporto toto deestasse: contra valitudinem suam se ad multam noctem expectasse.

Sannioni puero negotium dederat, ut vasa, vestimenta, pueros, corrogaret: Seruuulus non inurbanus, latis strenuè & concinnè comparat, iste hospites domum deducit. At se aedes maximas cuidam amico ad nuptias commo- dasse: Nuntiat interea puer argentum reperit (peritauerat enim, qui commo- datur) Apagete, inquit, aedes commo- dauit, familiam dedi-
argen-

argentum quoque vult tamen si hospites, habeo, tamen utatur licet, nos Samijs delectabitur. Quid ego, quæ deinde gesta sunt narrē? cuiusmodi est hominis natura, ut quæ singulis diebus efficiat, gloria, atque ostentatione; ea vix annuo sermone enarrare possim.

put illud putatis esse? tantum scilicet, quantum est multis, splendidisque familijs in turba & rapinis coaceruari vna in domo potuit, familiam vero quantam, & quam varijs cum artificijs habeat, quid ego dicam? mitto hæc artes vulgares, coquos, piftores, lecticarios; animi & aurium causa tot homines habet, ut quotidiano cantu vocum, & neruorum, & tibiaturum, nocturnisque conuiujs, tota vicinias perfonet.

IDEM.

Descriptio XLVI.

Petranius in Satyr.

Secundum hanc formulam imperamus Eumolpo, ut plurimum tussiat, ut sit modo solutionis stomachi, cibosque omnes palam damnet; loquatur aurum, & argentum, fudosque mendaces, & perpetuam tetrarum fertilitatem. Sedeat præterea quotidie ad iationes, tabulasque testamenti, omnibus fidem renouet, & ne quid scenæ deesset, quotiescunq; aliquem nostrum vocare tentasset, alium pro alio vocaret, ut facile apparet dominum certiam eorum meminisse, qui præsentem non essent.

Nota.

Ut plurimum tussiat. Festiua quidem ista descriptio, sed plenior, quam habet Cicero 4. ad Herennium, de qua superius.

Loquatur aurum & argentum.

Ad eloquentiam sapis refertur, ut apud D. Gregor. Nazianzenum in iambicis χαραῖς καὶ ῥυθμῶς ἄπας ἀπέπαιτο λέγει.

Hæc pacantia hominum nummatam ostentationem designat.

Ne quid scenæ deesset. Erat enim verè Dives Scenicus, in his uouuollas.

Alium pro alio. Hæc ostentatoris ars bene exprimitur à Cornificis, vel potius Cicerone.

DIVES.

Descriptio XLVII.

Ex Cicero in pro Rosc.

Habet enim relaxandi causa rus amonum, & suburbanum, plura præterea prædia, neque tamen illum nisi præclarum, & propinquum: Domus referta vasis Corinthijs, & Deliacis, in quibus est Authepla illa, quam tanto pretio super mercatus est: ut qui prætereuntes pretium annumerari audiebant, sicutum vixit arbitrentur. Quid præterea cæleri argenti? Quid stragula vestis? quid pictarum tabularum? quid signorum? quid marmoris a-

MOLLIS, ET DELICATVS

Descriptio XLVIII.

Hic ita vinebat iste bonus Imperator, ut ne eum facile hybernis mensibus non modo extra lectum, sed ne extra lectum quidem quisquam videret. Ita diei breuitas conuiujs, noctisq; longitudo stupris, & flagitijs contrebatur. Cum autem ver esse cõperat, cuius initium iste non à Fauonio, neque ab aliquo astro notabat, sed cum rosam viderat: tunc incipere ver arbitrabatur, dabat se labori, atque itineribus, in quibus vsque eo se præbebat patientem, atque impigrum, ut cum nemo unquam in equo sedentem videret. Nam ut motus fuit Bithyniæ regibus, lectica hexaphora ferrebat, in qua puluinus erat perlucidus, melitensi rosa factus: Ipse autem coronam habebat vnâ in capite, alteram in collo, reticulumque ad nares sibi admouebat, tenuissimo liminutisque maculis, plenum rosa: sic confecto itinere, cum ad aliquod oppidum venerat, eadem lectica vsque in cubiculum deferrebat, eò veniebant Siculorum magistratus, veniebant equites Romani: id quod ex multis iuratis audistis: Controuersia secretò deferrebat: paulo post palam decreta auferrebat: Deinde vbi paulisper in cubiculo pretio, non requitate, iura descriperat: Veneriam, & Libero reliquum tempus debere arbitrabatur: quo loco mihi non prætermittenda videtur præclari Imperatoris egregia, ac singularis diligentia: nam scitote esse oppidum in Sicilia nullum ex ijs oppidis, in quibus prætores consistere, & conuentum agere solent: quo in oppido non isti ex aliqua familia non ignobilis delecta mulier esset: Itaque nonnullæ ex conuero in conuiuio adhibebantur palam, si quæ erant castiores, ad tempus veniebant, lucem & conuentum vitabant.

Ex Cicero 4. in Verr.

Yyy

Nota